

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

BÁCSKA

VI. ÉVFOLYAM
53Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal: Péter király-u. 30. szám
Sürgőnycim: Débácska. Telefon 137. sz.NOVISAD, 1925 MÁRCIUS HÓ 4
SZERDAElőfizetési árak helyben és vidéken:
Egy óra 35 dinár, három óra 105 dinár,
félévre 210 dinár, egész évre 420 dinár.Egyes szám ára:
1 1/2 Dinár

Radics visszavonul?

Az a politikai koncepció, amelynek első kibontakozási kísérleteiről mintegy három héttel ezelőtt a „Débácska” adott hírt, fejlődése új stádiumát jelenti be annak lehetőségével, hogy Radics visszaadja mandátumát. A beográdi lapok tegnapi jelentései a legkomolyabb formában foglalkoznak Rádics lemondásának kérdésével, s hasonló hangnemben tárgyalják ezt a lehetőséget a zagrebi lapok is. Eddig meg nem erősített hírek szerint Rádics a fogházban kijelentette, hogy hajlandó mandátumát visszaadni, s hajlandó az aktív politikai élettől is visszavonulni, ha megfelelő formák között biztosítottak látja a szerb-horvát megegyezést. A hírekkel kapcsolatosan azt is olvassuk, hogy a horvát köztársasági parasztpárt hivatalosan is monarchistának vallja magát, hogy szavak, amelyeknek talán csak mint szavaknak van jelentőségük, ne akadályozzák a megegyezést. A „köztársasági” elnevezéséről Rádics közlelőbbi ismerősei nagyon jól tudják, hogy azt csak mint taktikai szükségességet hangoztatta Rádics azok előtt, akik intumusai voltak. A horvát parasztpárt nem republikánus, e szó igazi értelmét sohasem tudhatta, s bizonyos, hogy nemcsak a horvát parasztpárt, de Európa minden parasztpártjának lelkivilágában az egyeduralkodó el úgy, mint a hatalom legfőbb letéteményese. A királykérdés és az államforma kérdése tehát sohasem lehetett elválasztó fal a szerb és horvát nép között, s a „köztársaság” hangoztatása csak arra volt jó, hogy a horvát nép egyéb közjogi és gazdasági problémáit elrejtse ennek fedezete mellett. Rádics nagyszerű taktikai érzéke most szükségesnek látja felvetni a visszavonulás gondolatát, mert az évekig folyt vitában úgy Pasics, mint a horvát parasztpárt vezetői mindazon eszközöket, amelyek felhasználhatók voltak a rend komolyabb veszélyeztetése nélkül. Most nem következhetik más, mint a megegyezés. A politikai életben mind határozottabb formát ölt az a követelés, hogy a túlzó centralizáció kizárásával (Pribicevics) megalkossák a szerbek, horvátok és szlovének koncentrációs kabinetjét, mint az állam békéjének, rendjének és nyugodt fejlődésének egyetlen biztosítékát. A március 8-án lezajlott választások meggyőzték az ország közvéleményét arról, hogy csak szerbekből, a horvát és szlovén nép kizárásával megalakított kormányokkal nem lehet a legégetőbb problémákat megoldani és nem lehet olyan atmoszférát teremteni, amely lehetséges teszi a nyugodt és a természetes fejlődés menetében haladó munkát. A hetedféltéves kísérletezés után most a reális és minden erőteljesítővel szemlélő munkának kell következnie, mert az állam a mai általános európai helyzet közepette nincs arra berendezve, hogy vállalja a további kísérletezések kockázatát és sokszor veszedelmes felelősségét. Rádics visszavonulásának lehetősége azt bizonyítja, hogy Horvátországban is nyugalmat parancsolnak a kedélyekre a tények, s hogy a horvát politika még Rádics személyének eljövésével is az elérhető célok felé tör. Rádics, aki egyáltalán nem valószínű azzal, hogy nem személyére való tekintet nélkül képviselte a horvát nép érdekeit, komoly és megfontolt lépésre készül akkor is, amikor félre akar állani az utóból. A megegyezés lehetősége most adva van az egész vonalon. *Jóindulat, engedékenység és a történelmi pillanat elérése felismerésére kell most mindkét oldalon, s akkor a szerb és horvát nép, amely évek óta viv párháborút és szöcsatát, kezét nyújthat egymásnak.*

A külügyminiszter a királynál

Nincsics a bukaresti kisanant konferencia ügyében volt kihallgatáson — Valószínűleg Jovanovics Lyuba marad a parlament elnöke — Csak két miniszter válik ki a kormányból — Vilder bukik

Beograd. Politikai körök érdeklődésének homlokterében ma a bukaresti konferencia áll. Mit fognak a kisanant államainak külügyminiszterei határozni Oroszország kérdésében, ez érdeklí ma nemcsak Beogradot, Bukarestet és Prágát, hanem a nyugati hatalmakat is. Hivatalosan azonban még semmilyen nyilatkozat sem hangzott el ez ügyben és ezért biztosat állítani nem lehet.

A bukaresti kisanant konferenciával állott összefüggésben Nincsics Momcsiló dr. külügyminiszter tegnapi kihallgatása is Öfelségénél, amelynek lefolyásáról azonban nem adtak ki értesítést a sajtó céljaira.

A parlamenti elnökség

A két kormánypárt között meglehetősen vagy az ellentét a parlamenti elnök személyét illetően. A független demokraták a maguk emberét szeretnék megválasztani, mégpedig Lukinics Edo személyében. Erről azonban a radikálisok hallani sem akarnak. A radikálisok egy része — nem tudni, hogy a nagyobb, vagy kisebb — Jovanovics Lyuba mellett van.

A parlamenti elnökség kérdéséről tárgyalt ma délelben Pasics Nikola

vanovics Ljubával és ezután radikális körök bizonyosra veszik, hogy ismét Jovanovics Lyuba lesz a házelnök, csak abban az esetben ha ezt ő nem vállalná jöhetne számlításba Uzunovics Nikola.

A parlamenti elnökség kérdése az esti minisztertanácson is szóba került és meglehetősen éles vitára adott alkalmat a radikális és független miniszterek között és talán épen ezért semmiféle jelentést nem adtak ki a minisztertanács lefolyásáról.

A kormány újjászervezése

A kormány rekonstrukciójának kérdése is megérett már. Az egyes önjelölteket sikerült lecsillapítani és bizonyosra vehető, hogy az újjászervezése során csak kevés tárca fog gazdát cserélni. Bizonyosra vehető, hogy Vukicevics Velja és Trifunovics Misa fognak kiválni a kormányból, míg helyeikre a legtöbb kilátása Perics Ninko és Jovanovics Vászta volt minisztereknek van.

Egészen biztos, hogy Vilder Vecesláv belügyi államtitkár le fog mondani, mert a radikálisok ehhez feltétlenül ragaszkodnak. Utóda Demetrovics Juraj volt horvátországi tartományi főnök, vagy Brankovics Györgye lesz.

A horvátok Beogradba jönnek

A HRSS és Hrvatska Zajednica képviselőinek közös ülése

Zagreb. A Hrvatska Zajednica Petrinjska utcai helyiségében tegnap a horvát köztársasági párt és Hrvatska Zajednica összes képviselői ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy

Beogradba mennek és együttműködnek a parlamenti ellenzékkel.

Dr. Polics, dr. Trumbics, dr. Lorkovics és Rádics Pavle holnap Beogradba utaznak dr. Korosec Antunnal együtt és részt vesznek az ellenzéki blokk vezetőinek 6-án megtartandó ülésén.

Korosec Antunról azt a hírt terjesztették kormánypárti lapok, hogy Bécsbe utazott. Ez azonban nem felel meg a valóságnak, mert Korosec, ma Zagrebba érkezik, ahonnan holnap Beograd-

ba folytatja útját.

A zagrebi Jutarnji List tegnap reggeli száma megint közölt cikket a radikális-rádicspárti megegyezésről és azt írta, hogy a jelek szerint a radikálisok nem akarnak teljesen szakítani Rádics-csal, mert így akarják ellensúlyozni Pribicevicsnek a radikális pártra nézve túlzott követeléseit.

Trumbics Ante tegnap felkereste Zagreb megye főispánját és tiltakozott nála az ellen, hogy Zsánics képviselőt a választás napjától fogva tartják Gradiškán, bár védi őt az immunitás. A rendőrség olyan kicsiséggel vádolja Zsánicsot, ami miatt senkit, nemhogy egy képviselőt nem szabad fogva tartani.

A pártok felkészülése a parlamenti harcra

A pártok elnökségeinek a megválasztása

A parlament összeülte alkalmával újjászervezik a pártok parlamenti vezetőségét. A radikális párt képviselő tagjai tegnap konferenciát tartottak, amelyen a jelölésekkel foglalkoztak. A párt elnöke valószínűleg Zsifkovics Lyuba lesz, alelnökök pedig Trifunovics Ranko, Vuicsics Milorad és Andrics Vlada.

A független demokrata párt elnöke Budiszávyevics Szeretan, alelnöke pedig Kesmanovics Aleksa lesz.

A demokrata párt holnap fogja megválasztani tisztikarát. Elnök Davidovics Lyuba, alelnökök pedig Kumanudi

Kosztá és Marinkovics Voja lesznek Timotijevics és Groll Milán is jelöltek az alelnöki állásra, de ezek kisebbségben maradnak a választáson.

Az ellenzéki pártok közül tegnap a demokrata párt főbizottsága tartott ülést és elhatározták, hogy tiltakozó iratot intéztek Öfelségéhez, a parlamenthez és a kormányhoz, amelyben tiltakoznak a bregalnici kerületben történt erőszakosságok ellen.

Az agrárpárt is tartott tegnap ülést, amelyen ismét elhatározták, hogy teljes erejükkel támogatni fogják az ellenzéki blokkot parlamenti harcában.

Közjogi vita folyik a polgármesteri állás betöltése körül

Eddig három pályázat érkezett be

A novisádi polgármesteri állásra kiírt nyilvános pályázat megjeleneése óta a novisádi radikális párt szervezet mindent elkövet olyan irányban, hogy a polgármesteri állást exponált radikálissal töltesse be. A radikálisok a polgármesteri szék betöltése körül valóságos közjogi vitát kezdeményeztek s azzal érvelnek, hogy a polgármester, mint

ilyen, nem egy adminisztratív állást tölt be, hanem mint községi elnök (a szerbiai törvények értelmében: predsednik opstine) exponense a mindenkorinak kormányának is tehát szorosán vett politikai faktor, következésképpen a polgármesteri szék nem csupán arra való egyénnel, hanem legelsősorban radikálissal tölthető be. Ez a felfogás két-

ségbevonja a községi önkormányzat által biztosított azon jogot, hogy a városok megválaszthassák főtisztviselőiket s szoros ragaszkodást áruil el a kinevezési rendszerhez, ami annál furesább miután a radikális párt más oldalon sürűn hangoztatja a községi önkormányzat sérthetlenségének követelését. Hogy ez a felfogás mekkora táborral bír, az a radikális párt vasárnapi (március 8) jelölő-gyűlésén fog nyilvánosságra jutni.

A polgármesteri állásra eddig három pályázat érkezett be. Az egyik Lakics Jován jelenlegi h. polgármesteré, aki rendelkezik a képesítés törvényes követelményeivel. A második pályázó Vilics Marko leánygimnáziumi igazgató volt nemzetgyűlési képviselő. A harmadik pályázó neve eddig nem jutott nyilvánosságra.

Az adózás statisztikája

A novisádi pénzügyigazgatóság a Vajdaság adózásáról szóló statisztikát most fogja elkészíteni

A novisádi tartományi pénzügyigazgatóság, amely minden adóügyben a legfelsőbb fórum a Vajdaságban, eddig nem készített statisztikát arról, hogy mennyi állami egyenes adó, jövedelem és kereset adó, mennyi forgalmi adó stb. folyt be az egyes városokban és járásokban. Hányzik továbbá a kimutatás arról is, hogy mennyi az egyes városok és járasok adóhátraléka. Mindez természetesen megnehezíti a pénzügyigazgatóság munkáját, mert nem lehet teljesen pontos képet alkotni a Vajdaság egyes helyiségeinek adófizetési képességéről.

Miután ezen statisztika kidolgozására feltétlenül nagy szükség van, Rogulics Szlavko, pénzügyigazgatósági felügyelő meg fogja szervezni a statisztikai osztályt. Az új osztályra nagy munka vár, amennyiben az 1914. évig visszamenően kell megállapítania az adózás statisztikáját. A nagy munkát természetesen csak akkor készítheti el az osztály, ha megfelelő számu tisztségviselő fog dolgozni. Még így is kérdés azonban, hogy ez év végéig elkészülnek-e vele.

A novisádi Lloyd tiltakozása

a nagykereskedőkre és gyáriparosokra kivetendő külön tüzoltói pótdadó ellen

A városi tüzoltóság fenntartási költségeinek fedezésére a város tüzoltási pótadót szed, amelyet a házbér 5 százalékában állapítottak meg és minden lakónak fizetnie kell. Az 1925. évre azonban nem fedezi ez a tüzoltói pótadó a városi tüzoltóság kiadásait és ezért a város 32.000 dinár külön tüzoltói adót vett fel a városi költségelirányzatba, amelyet a novisádi gyáriparosokra, nagykereskedőkre és biztosító intézetekre akar kivetni.

A novisádi kereskedők és gyáriparosok szövetsége tegnap este 9 órakor ankétet tartott, amelyen tiltakozott az ellen, hogy a város a tüzoltói pótadón kívül még külön is megadóztatja a nagykereskedőket és a gyáriparosokat.

Máglya Mezőkövesd főterén

Valami komor, megható pompája súlyos szimboluma van a szokatlan eseménynek, amely pár nappal Mezőkövesden történt, a matyó-himzés, varrottasok világhírű földjén, a magyar népművészet diadalmas otthonában. Itt élnek a jó palócok, a matyók, a kurta-völgyek, gyönyörű természet ősi gyermekei, akinek népszokásaiból felemlitem, hogyha palóc ember hal meg, a kalapjával együtt temetik el, a holttestet padmaly alá fektetik, ruháit pedig elégitik.

A mezőkövesdi szépségek pusztulása

E nevezetes nép újra beszéltet magáról. Ahol csak ismerik hírneves művészetüket e mélyjelentőségű históriát sem fogják elfeledni: hogyan hanyták máglyára Mezőkövesden, hogyan égettek meg a „ragyogókat.”

A ragyogók színes üvegyöngyök, fémlémezek, pikkelyek, flitterek, amiket a páratlan pompájú himzések közé, főleg varrnak. Csehországban gyártják a talmi holmit, a cigányizlésnek szánt cifraságot. Az utolsó időkben a ragyogók-dívatja valóságos megmérgezte az őstalaju, igaz, szép és becsületes népművészetet, a ruhán valóságos irtotta a világ által megcsodált himzést és a lányok már-már zörögtek tőle. A hozzáértők megdöbbenve látták, hogy az ősi kincs pusztulóban, a művészi izlés pedig hanyatlóban van, a népszokás végét járja.

Máglyán égetik meg a művészet megrontóját

A felismerés nyomán hamar megszületett az elhatározás. A ragyogóknak pusztulniok kellett. Valóságos népitélet sujtotta. Olyan ez az itélet, mintha a Középkor nemzete volna, boltives klastromban temérdek szerzetesek komor bírósága öreg, borzadályos szent törvényekre könyöklöve, saját fejük árnyékától sötétítve vérvörös gyertyák csepegése között izgalmas viták során határozta volna el.

Szinte idelátszik ez a jelenet a Mátra ajtajából.

De nem vala szükség törvényurak bölcs itéletére, mert nevezetes csoda történt és e világraszóló csodát a hajnal idézte elő.

A hajnal, a nap, amely hirtelen megvilágosította a népsokaság értelmét. A nap, amely újra fénybeborított mindent, a szépség soha nem hervadó örök titkait és e művészek született nép valamely intuíciójával vizíó remek fellángolásában hirtelen magára talált. A tömeg felzúgott:

— Máglyára a ragyogókkal! Tűzbe velük!

Ég a máglya

Nem mese ez feleim, sem igricek, lantosok farsangi tréfája, hanem igaz valóság, amely megtörtént az Urnak 1925-ik esztendejében, hamvazó szerdán.

A nép itélt és végrehajtotta itéletét, amint alább írva vagyon.

Mezőkövesd főterén fából hatalmas máglyát raktak, melyet mintegy tizenöt ezer ember özlött körül. Erre megkezdődött a ragyogók leszaggatása. A kezek ezrei tépték a hamis gyöngyöt, talmi fémecekket a remek ruhákról, felhanyták a ládákat és nem hagytak meg egyetlenegy pikkelyecske sem.

Amit a gyárak évekig gyártottak, nagy tömegben szórták a máglyára. A nép legszebb ruhájába öltözött. Teljes pompájában ragyogott a mezőkövesdi művészet, újra tisztán, nem meggyalázza, eredeti szépségében, szinompájában.

Éppen istentisztelet ideje volt, a harangok zugtak, a vér izgalmaktól forrongott. Ekkor teljes egyházi ornátusban megjelent Jámbor László jezsuita atya és megrázó beszédet tartott a veszedelemről, melyet sikerült magáról elhárítania a népnek, az ujjászületésről és az igazi szépség diadaláról. A tömeg szomjasan itta a pap szavait, főséges, rendkívüli hangulat lett urrá a népen. Könyveik hulltak, az öklök szorultak, az arcok szégyentől égtek és a tisztánlátás kegyelmében újra felsarjad a lelkekben a százados, friss, virágos ágacska.

A pap beszéde alatt meggyújtották

a máglyát, az első sercenő szikrák utját a fahasábok között szoruló homlokukal lesték. A drága láng fogai belekaptak a máglyába és az első fénykéve levetette füstleplet, felnyult a tömeg feje fölé. Az üvegyöngyök előbb elfakultak, szétpattogtak, az arany lemezek kinyitásban megörbültek és lassan ellepelt mindent a máglya lángja.

Ebben a pillanatban tizenöt ezer ember ajkán felharsantak az egyházi zsolnárak. A tűz és láng égbe szállott. A dal elnyomta a mágyaropogást, a művészet és izlésfertőző cafrangok gyászos füstjét. A tűz pusztította ellenállhatatlanul, nem hiába fujta, élesztette

tizenöt ezer száz.

Igy pusztult el a matyó népművészet nagy ellensége mágyahalálal. Így irtották ki ősi, középkori halálennel, hogy szimbolumot állítsanak a késői nemzedék elé is, hogy ágyékukból eredett ember meg ne merje fertőzni, vagy gyalázni az örök szépségeket, lehet, hogy átkot is mondottak hozzá, fogatosat és sötétet.

A távirat szerint a máglya végül hamuvá omlott, megemésztve mindent. A nép hazaszéledt és felvette rendes képét az utca. Én azonban azt hiszem, hogy a távirat téved.

A máglya nem aludt el és nem is fog többé elaludni. Nyirő József

Az új francia hadsereg

Nollet tervei — A katonai és gazdasági mozgósítás

Berlin. Német lapok Nollet tábornok terveiről írnak, amelyekkel az egész francia haderőt új alapokra akarja fektetni. A terv két részre osztaná a francia haderőt: egy támadó és egy védő, máskülönbön fedező hadsereg. Az előbbi a sorkatonaságból, az utóbbi a tartalékosokból állna. A kétféle hadsereg más-más kiképzésben részesülne. A támadó hadsereg kádereiben igen sok lenne a kitűnő altiszt és a speciális személyzet. 150.000 hivatásos katonára lenne a két hadsereg építve. A két hadsereg tisztára katonai apparátusa mellett egy külön szervezet

működnék arra a célra, hogy a gazdasági és technikai mozgósítás az egész nép és az egész ipar-erőt fölvegye magába. Ennek a szervezetnek az élén külön gazdasági vezérkar működne: ennek a vezérkarnak a fejeül Degoutte tábornok van kiszemelve. Az egész mezőgazdaság és ipar neki lenne alárendelve. A mozgósítás ez új gépezete az egész néperőt a háboru frontjára állíthatná.

A német lapok nem mulasztják el az irónikus rámutatást arra, hogy így fest — a francia leszerelés.

Hetvenötmillió embert mozgósítottak a világháboruban

A világháboru pusztításának borzalmas statisztikája — 8 millió rokkant

Berlinből jelentik: Egy most közzétett hivatalos statisztika iszonyu számokat dob a világba a népek 1914-18-as megszárlásának napjaiból. A német statisztika szerint a háboruban állott országok összesen 75 millió embert mozgósítottak. Német hivatalos helyek mindig tartózkodtak attól, hogy az ország áldozatait emberéletben a maga meztelen valóságában vessék a német nyilvánosság elé. Csak fokozatosan vallották be a halottakat. Ujjab és ujjab beismerésekben mindig megtoidották az elesettek statisztikáját. Sikerült azonban a statisztika igazságának utjából eltolni a wilhelmista koponyákat és most már tudja a német nép, hogy nem 1.800.000, hanem 2.055.000 Németország halottainak száma. Aki a harcban állt országok valamelyik városán végigmegy, minduntalan szemébe ütköznek a rokkantak, a megnyomorítottak. 8 millió rokkant boiyoung a nagy megszárlás emlékeztetőjeként a földön és a népek termelő munkájából kell ellátni ezeket a megcsontítottakat.

Özvegyek és árvak zokognak ott, ahol az apák elesettek; szülők gyógyit-

hatatlan sebbel a szívükben járnak. — 15 millió férjét, apját, gyermekét vesztett ember gyászolja a katonai sírokat északon-délen, nyugaton és keleten.

Németország virágzó férfierejét hagyta a csatatéren, mert 2.055.000 halottjából 9.37 százalékot tett ki a 20—21 évesek száma és a következő évjárat munkaerős nemzedéke nem marad emögött, mert 8.16 százalékot tett ki a 21—22 éves halottak száma.

Különösen az első hónapokban vesztett sokat a német nép, azután az 1918-iki offenzíva emésztette föl Németország férfi erejének színe-javát. Franciaországnak 1.359.000 fia pusztult el. 67.000 színes, gyarmati halottat dobtak a világ legnagyobb katasztrófájára. A statisztika még felsorolja a többi országok veszteségét is, amint következők:

Anglia 946.000 halott, Szerbia 690.000 halott, Itália 497.000 halott, Belgium 115.000 halott, Amerika 57.000 halott. Hiányzanak Ausztria-Magyarország, Románia, Bulgária, Törökország és Oroszország adatai.

Ebert pályafutása

Mint nyergesinas kezdte pályafutását — Ebert leveri a német kommunisták forradalmát — 1919. óta volt a német köztársaság elnöke

Kevés embere van az egész nemzetközi politikai életnek, aki akkora erkölcsi nagysággal tanuskodna az emberi munkakifejtés mellett, mint Ebert, Németország első köztársasági elnöke. Ebert szociáldemokrata volt, de a szociális tanítások legnemesebb értelmében. Tul a szociálistákon, osztályharcon egész Németország nagy embere.

Pályafutását mint nyergesinas kezdte. Mint munkás megismerkedik a német szociálisták törekvéseivel, amely Marx, Lassale, Engels nyomdokait öveve, virágkorát élte. A német munkásság lassanként foglalta el az alkotmány sáncait. Bismarck konzervatív kormánya nehezen barátkozott meg a szociálisták tanításaival, de a tizenkilencéves Ebert már tanuja az új kurzusnak, amely megcsinálta az ipari munkástörvényt és közelebb hozta a tömegeket a parlamenti életben való aktív részvételhez. Ebertet az új előtörések magukkal ragadják, otthagyja a nyergesmesterséget, éjt nappalá téve tanul és rövid időn belül, mint újságíróval találkozunk vele.

Ebertből csakhamar képviselő lesz és ipari kerületében vezetői szerephez

jut. Mint képviselő inkább elméleti és szervező ember, szónoki talentuma nem ragadhatja el a német parlamentnek közönségét, de alapos felszólalásai a polgári pártok között is hatottak. Amikor a világháboru kitért, Ebert már túl volt a negyvenen. Pártatlanságával, rokonszenves magatartásával, tudományos alaposságával máris vezér lett és vezérsége mind láthatóbb formát talált 1913-ban, amikor Bebel Agoston elhunyt. Amikor a világháboru megizenték, Ebert a többségi szociálisták élén nemzeti programot vallott és az elsők között volt, akik megszavazták a háborus költségvetést. Bizonyára nagy fájdalmakat okozott neki, hogy a vezérlate alatt álló párt már nem volt egységes, mint Bebel alatt, mindinkább előtérbe került a független szociálisták kisdied csoportja, amelynek szenvedélyes vezérei nem szívesen fujtak egy követ a kiengesztelődést kereső és a nagy napokban az egész nemzet erejét összefogni akaró többségi szociálistákkal szemben.

Ebert, mint kancellár

Amikor 1918-ban, november 9-én a német front összeomlott Badeni Miksa kancellár főhatalmazás nélkül prokla-

málta II. Vilmos és a trónörökös lemondását, de hiába minden, a forradalmaknak az a természete, hogy nem ismer megállást. Az akkori légkörben a központi hatalmak szociáldemokratái azt hitték, hogy elérkezett az ő idejük. Egy átmeneti kibékülés jött létre a független szociálisták és a többségi szociálisták között, de ezek barátsága csak pár hétig tartott, mert látták, hogy a többségi szociálistákat nem lehet berántani a „népbiztosi eszmekörbe.” Ez volt az az időpont, amikor a többségi szociálistáknak másodikban kellett tanubizonyoságot tenniük érettségükről. Ebert pártja, dacára annak, hogy most már két fronton kellett küzdenie: szemben a reakcióval és szemben az Oroszországgal rokonszenvező szociálistákkal, vállalta a nagy feladatot a zürzaváros napokban egymaga állott a hatalom élén és Ebert kancellársága alatt belemert bocsájtkozni a testvérharc küzdelmeibe is.

A spartakus-mozgalom már-már ugy látszott, hogy hatalmába keríti egész Németországot. Az Ebert-kormány ki-méletlen seprési munkát végzett, a spartakuszokat leverték. Utána a romok eltakarítása következett. Weimaranban összegyűltek az alkotmányozó pártok, Scheidemann vezetése alatt parlamentáris kormány alakult, amelybe a szociálistákon kívül bevonták a jelenlegi köztársasági pártokat is. Ugy látszott, hogy most már minden menni fog a maga útján. A szociálisták Németországban kormányzó hatalom lett s a kormányzó hatalom ugy érezte, hogy legelső kötelessége vezérében, Ebertben megkeresnie szimbolumát az új Németországnak, 1919-ben Ebertet köztársasági elnöknek választották meg és mint elnök kormányozott egészen napjainkig.

A gyilkos titeli rendőrt 13 évre

ítélte a novisadi törvényszék büntető tanácsa

A novisadi büntetőtörvényszék Gimirac tanácsa tegnap tárgyalta Bobojcsek József titeli rendőr bűnügyét. Bobojcsek József a múlt év október 3-án este Titel Főutcáján ment, ahol akkor hajította haza apja birkanyáját Jovanov Koica. Bobojcsek József, amikor Jovanov Koica mellé ért, dühösen rátámadt, hogy miért hajítja fel a birkákat a járdára. Jovanov azonban tagadta, hogy a birkákat a járdára hajította volna. Ebből azután szóváltás keletkezett, amelynek során Bobojcsek József elővette szolgálati revolverét és Jovanov Koicára lött, aki hangoz jalkiátással összeesett és néhány pillanat múlva meghalt. A titeli csendőrség azonnali letartóztatta a gyilkos rendőrt és bekísérte a novisadi ügyészség fogházába.

A tegnapi főtárgyaláson Bobojcsek azzal védekezett, hogy Jovanov Koica botjával feléje akart sujtani és ő csak önvédelemből használt fegyvert. A tanuk ezzel ellenkezőleg azt vallották, hogy Bobojcsek minden ok nélkül gyilkolta meg Jovanov Koicát. A bíróság ezért gyilkosság büntetésében mon-dotta ki bűnösnek Bobojcsek Józsefet és 13 évi fegyházra itélte. Az ügyész súlyosbításért, a védő és elítelt enyhébb itéletért felebbezett.

Baranya, Bácska, Bánát és Szerém helyiségnévtára.

A fenti név alatt ma hagyta el a sajtót egy vaskos kötet, amely a Baranya, Bácska, Bánát és Szerém összes helyiségeit feltünteti, azok posta, távirada és vasutállomásaival. A valóban hézagpótló kötetet egy áttekinthető, egészíves térkép teszi használhatóbbá. Kereskedőknek, iparosoknak, vállalatoknak, ügyvédeknek, hatóságoknak nélkülözhetetlen lesz ez a kötet, amely feltünteti a Bácskában, Bánátban, Baranyában és Szeremben lévő községek régi és új neveit is. A kitűnően összeállított mű Ljubojevics Manojlo postaigazgatósági ügyosztályfőnök szerkesztésében és kiadásában jelent meg, s ugyanott rendelhető meg. Ára térképpel együtt harminc dinár. A vármegyei főispáni hivatal utasítására az összes alárendelt hivatalok kötelesek az új helyiségnévtárt beszerezni ugy Bánátban, mint Bácskában és Baranyában.

HIREK

Figyelem! — A magyar missio napirendje.

Március 4-én, szerdán reggel fél 7 ó. szent beszéd, délután fél 6 órakor a felnőtt leányok oktatása a Szt. Rókusban, este fél 7 ó. szent beszéd.

Március 5-én csütörtökön reggel 7 ó. szent beszéd, délután fél 3 órakor az iskolás leányok gyónása fél 7 órakor szent beszéd a férfiak számára.

Március 6-án. Első péntek
Fél 7 órakor szent mise,
7 órakor szent beszéd,
8 órakor szent mise szentségkitétel-
lel; egész nap szentség imádás.

Fél 7 órakor este templomi ünnepély az oltárszentség tisztelésére szent beszéd szentség betétel és litánia.

Március 7-én szombaton
7 órakor szent beszéd.
fél 7 órakor este templomi ünnepség a Bold. Szűz Mária tisztelésére szent beszéd és litánia.

Március 8. vasárnap szent misék :
fél 7 órakor,
fél 8 órakor
fél 9 órakor
fél 10 órakor

10 órakor prédikáció utána sz. mise.
Este fél 6 órakor szentségi körmenet utána a missio kereszt megáldása háromnyelvű szent beszéddel és pápai áldás. Kegytárgyak megáldása.

Március 9. hétfőn :
7 órakor ünnepi gyászistentisztelet; közös szent áldozás az elhunytak lelki üdvéért. Három nyelvű szent beszéd.

— **Bevonulás.** Tegnap jelentkeztek a katonai ügyosztályon az 1904. évfolyambeli köztől azok, akiket a lovasághoz, tüzérséghez és munkás századhoz osztottak be. Az újoncokat tegnap délután Somborba szállították, ahol a kerületi parancsnokság szétosztja őket csapatokba. A többi újonc bevonulása ügyében még semmiféle intézkedés nem történt.

— **A szerb színház társulat közgyűlése.** A noviszádi szerb színház társulat március 15-én délelőtt fél 10 órakor tartja évi rendes közgyűlését a Srpska Matica nagytermében.

— **A noviszádi Lloyd közgyűlése.** A noviszádi kereskedők és gyár-
iparosok egyesülete (Lloyd) ez évi rendes közgyűlését e hó 29-én délelőtt tíz órakor tartja meg saját helyiségeiben. A közgyűlésen többek között nyolc új igazgatósági tagot és új felügyelő bizottságot választanak.

— **Nem szűnik meg a Hírlap.** A Vadaság hétfő délutáni számában hír jelent meg, hogy a szubotici Hírlap meg fog szűnni. Ez a hír teljesen légből kapott és minden alapot nélkülöz. A szubotici magyarság harcos orgánuma nem szűnik meg, hanem még nagyobb terjedelemben — nyolc oldalon — jelenik meg ezentúl és folytatja a magyarság érdekében megkezdett munkáját.

— **Szobattiz.** Hétfőn este 9 órakor a Miletics utca 10 számú házban kigyuladt az egyik lakás menyezete. A menyezetet a tulfűtött kályha következtében gyulladt ki. A kivonult tűzoltóság a tüzet hamar eloltotta. A kár 4000 dinár.

— **A noviszádi sakkverseny.** A noviszádi bajnoki sakkverseny nyolcadik fordulóján Kulzsinszki győzött Bizam felett, Gribusin Vidor felett, dr. Ilics megverte Lipkovicst, Markovic Perakovicst és Csányi Rosenberget. A játsma függőben maradt. Az eddigi eredmény a következő: Kulzsinszki 6 és fél, Markovic, dr. Ilics, Gribusin 5, Vidor 4 (2 függő játsma), Zsivánovic 4, (1) Bizam 3 és fél, (1) Csányi 3, (2) Trankoni 1, (1) Perakovic fél, (1) Lipkovic fél, Rosenbergszkar 0 (2).

— **Haberbusch István** nőül vette özv. Busch Endrénét 1925. márc. 3-án. Tanuk voltak Heitzmann Károly és Walauch Gusztáv. Az egyházi szertartás után intim dejeuner volt a Wágner-cukrászda különtermében.

— **Értesítés.** T. vevőimet értesítem, hogy Borsalino kalapjaim, párizsi nyakkendőim és fehéremlím gyönyörű választékban megérkeztek. — **Fuchs György** (a Menrath-pálotával szemben).

— **Az anyakönyvi hivatal hírei.**

A február 23-tól március 2-ig terjedő héten született: 20 (13 leány és 7 fiú). Elhaláloztak tizenötén és pedig: Dr. Koda Sándor orvos, 70 éves, Bischof Jakab 22 hetes, Srečkov Jovanka 2 éves, özv. Saracevics Mladenné szül. Damjanovics Danica 77 éves, Lavács Bálint 9 hetes, Mitrovics Zsivko vendéglős 43 éves, Djuragics (1 napos leánycecsemő nevet még nem kapott), Csuplics Petar magánhivatalnok, 68 éves, Bracsanics Jelisaveta, munkásnő 49 éves, Nagy Eszter munkásnő 34 éves, Nedeljkovics Tósáné szül. Lalo-sevics Mária 33 éves, Lajtner József városi szegény 74 éves. Házasságot kötöttek: Ostojin Pavel, földműves és Nedeljkovics Lyubica, Kuzmanovics Gyurica földműves és özv. Ilics Miláné, Szölössi István mérnök és Szekeres Katalin, Stanojev Andjelko bankhivatalnok és Manojlovics Irina, Stojinov Radoszlav póstatiszt és Kreg Anica, Carevics Ilija kereskedelmi alkalmazott és Kovács Julka, Durman Milán mérnök (Szubotica) és Mogin Smilja (Novisad), Vidor László magántisztviselő és Buchwald Edith, Budosán Mita mérnök és Kovácsévics Lyubica,

● **Ezüstdinár, koronát** ●
● legmagasabb napi áron vásárol **Lustig** ●
● Lajor váltóüzlete Novisad, Kr. Alexandra ●
● u. 13. - Utlevél, vízum beszerzési hely. ●

— **Felhívás.** Felkéretnek az „Esperantista Laborista Rondo” tagjai, hogy a március 4-én szerdán megtartandó rendes taggyűlésen szíveskedjenek pontosan este 7 órakor a Groblyanska ulica 6. szám alatti református iskolában megjelenni.

— **Keresik Bali Mihály utódját.** Budapestről jelentik: A napokban megjelenő Hivatalos Közlöny pályázatot hirdet a Bali Mihály nyugdíjazásával megüresedett hóhéri állásra. Az állás elfoglalásának feltételei: feddhetetlen előélet, hazafias magatartás a proletárdiktatura idején és jártasság kivégzésekben. A fizetés a másodosztályú műszaki altiszték fizetési fokozatának felel meg. A pályázók a kihirdetett állásra máris tömegesen jelentkeztek.

— **A budapesti tenyészállatvásár** március hó 21. és 22-én lesz megtartva. Fel lesz hajtva 500 drb. szarvasmarha (l-ma bonyhádi és simentali fajta tenyészbikák), 1200 drb. sertés (yorksiri és német sertés is), 1000 drb. juh és 400 drb. nemes baromfi. A 15 hónap körüli bikák ára 18—38 millió, átlag 20—25, millió magyar korona, sertések elősúlyban 40—45000 K. így hat hónapos sertés 3—4 millió korona, tyukok 150.000 K-tól, kacskák, pulykák 200.000 K-tól, emdeni ludak 800.000 K-tól feljebb darabonként. A bikák szállítási díja Kelebiáig 13—14 aranykorona. A katalogus maximális árai az eladóra nézve kötelezők. A Bácskai Gazdasági Egyesület Sombor, Magyarországon érvényes 50 százalékos utazási kedvezményre igazolványt ad mind azoknak akik a tenyészállatvásárt meglátogatják, ha ebbeni szándékukat legkésőbb március hó 7-ig az egyesületnél bejelentik. Egyébb felvilágosítást is készséggel nyújt a nevezett egyesület.

● **Modern jó könyvek** ●
● 9 dinártól kezdve kaphatók **Kardos** ●
● hirdető vállalatnál Novi Sad, Kralja ●
● Petra u. 19. ●

— **Póstamulatság.** A noviszadi posta, telefon és táviró alkalmazottak március 7-én este 8 órai kezdettel művészi műsorral egybekötött estélyt rendeznek a Szloboda szálló nagytermében. A műsor első száma rádióhangverseny lesz. A nagyközönség ez alkalommal hallhatja majd először Páris, Bécs, Berlin, Róma és Budapest hangversenyeit rádió útján. A műsoron fel lépnek: Kralyné, Archipova, Mariasec, Baranov, Odzics operáénekesek, Szibirjakova, Kucsera, Lazarevics, Dusanovics, Vesznics, Velickovics és Vaszics drámai színészek. A rendezőség a Szloboda szállóban telefonhálózatot és telefon központot fog létesíteni a mulatság napján és így a mulatságon résztvevők telefonon keresztül is beszélhetnek egymással. Ezenkívül táviró állomás is rendelkezésükre fog állani a mulatságon megjelenteknek.

Innen-onnan

Az ajándék-sorsjegy. Szatmárról jelentik: Szatmáron nemrégiben kisorsoltak egy 250.000 lej értékű házat, amelyet egy szigeti gazdag zsidó nyert meg a 112-es sorsjeggyel. A zsidó szerencséjének érdekes története van. Kósa Gyula szatmári kereskedő — a ház tulajdonosa — megkérte a lapokat, hogy a sorsolás sikere érdekében reklámcikket közöljenek. A cikket két máramarosi újságíró írta s Kósa hálából 1—1 sorsjegyet adott a két újságíróknak, akik abban állapodtak meg, hogy bármelyik sorsjegy nyerje meg a házat, az közös tulajdonuk lesz. Közben azonban a két szerkesztőnek kifogyott a pénze s a két ajándéksorsjegyet eladták a szigeti gazdag zsidónak, aki a 112-es sorsjeggyel a házat meg is nyerte. Azóta nincs boldogtalanabb két ember Máramarosszigeten a két újságírónál.

Léghajó 140 utas szállítására. Londonból jelentik, hogy Angliában olyan óriási új léghajó építését kezdték meg, amely nem kevesebb, mint 140 utas befogadására alkalmas. A hatalmas léghajó építése olyan óriási munkát igényel, hogy az csak jövő év márciusában készül el. Az új léghajó Uj Zélandig 8—9 nap alatt fogja megtenni az utat s közben Bagdadban, Colombóban és Eremantleban fog leszállni.

Hóolvasztó gépet találtak fel. Mint bécsi munkatársunk jelenti, a napokban a szakértők lázas érdeklődésétől kísérvé újrendszerű hóolvasztókészüléket próbáltak ki. A feltűnést keltő találmány segítségével óránként ötven méternyi körben magas hóréteget lehet elolvasztani. A próba a legnyilvánvalóbb sikerrel járt, úgy, hogy az érdekeltek reménye szerint az új hóolvasztó gép használatát jövőre általánosíthatják.

Haarmann nem ad autogrammot. Egy fiatal, lelkes temesvári autogrammgyűjtő levelet intézett a haláraitelt Haarmann védőjéhez, Bentey jogtanácsoshoz, azzal a kívánsággal, kérjen az autogrammgyűjtemény számára Haarmanntól autogrammot. A jogtanácsos most megválaszolta a hozzá intézett levelet, sajnálkozásának ad kifejezést, hogy a kívánságnak megfelelni nem tud, mivel Haarmann kereken megtagadta az autogrammot.

Bíróságon kívül egyezett meg Monasevics Sz. Dusán hitelezőivel 60 százalékos megegyezés

A múlt évi fizetésektelenség közt a legnagyobb feltűnést a Monasevics Sz. Dusán cég keltette. A cég 8,741.362,53 dinár aktívát s 12,438.683,62 dinár passzívát mutatott ki és 25 százalékos kiegyezést ajánlott. A hitelezők többsége azonban nem akarta elfogadni a 25 százalékos kiegyezést, s ezért a törvényszék elutasította a kényszerregezésre vonatkozó kérvényt. Egy hitelező, aki elfogadta a 25 százalékos kiegyezést, a törvényszék elutasító határozata ellen felfolyamodással élt a feljebbviteli bírósághoz.

Közben azonban Monasevics Sz. Dusán kiegyezett hitelezőivel 60 százalékosan. A Slavenska Banka 50 százalékos erejéig vállalt kezességet a Monasevics Sz. Dusán cégről. Erre a hitelezők közös kérvényt intéztek a feljebbviteli bírósághoz, amelyben kérték, hogy vegye tudomásul a bíróság a feljebbviteli bíróság megegyezését. A feljebbviteli bíróság erre az ügy iratait áttette a törvényszékhez határozathozatal végett. A hitelezők erre — hogy az ügy minél hamarabb elintézzék — beadvánnyal fordultak a törvényszékhez, hogy tárgyalás nélkül vegye tudomásul a bíróságon kívüli kiegyezést. A törvényszék e beadvány után február 26-ig határidőt tűzött ki azon hitelezők jelentkezésére akik ellenzik a 60 százalékos bíróságon kívüli megegyezést. Mivel a határnapig egy hitelező sem jelentkezett, a törvényszék tudomásul vette a bíróságon kívüli megegyezést.

Színház

A Nemzeti Színház heti műsora:

Szerda: Az erdészlány.
Csütörtök: Élő halott (Milutinovics Dobrica fellépte).

Péntek: Az erdészlány.
Szombat: Otelló (Milutinovics Dobrica fellépte).

Vasárnap délután: Párizsi szegények.
Este: Az erdészlány.

— **Vendégszereplés.** Milutinovics Dobrica, a beogradi Nemzeti Színház tagja e héten vendégszerepel a noviszadi Nemzeti Színházban. Jugoszlávia legnagyobb drámai művésze pénteken az „Élő halott” Fegja szerepében mutatkozik be, szombaton pedig Otellót adja.

Sport

Futótréninget

A vasárnapi válogatott tréning tanulmányát, bírálatát és jellemzését ezzel az egy szóval lehet a legjobban kifejezni. A mérkőzés, amely nivósnak ígérkezett és szép lendülettel indult, a második félidőben ellaposodott s unalmassá vált. A tempó és a játéknívó lanyhulásának nagyon komoly oka van. Nem a komoly ellenfél hiánya vagy az abszolút fölény biztossága idézte azt elő, hanem kizárólag a válogatott játékosaink tréning hiánya. Nagy ágyunk, akik technikai és taktikai tudás szempontjából még mindig abszolút fölényben vannak, gyorsaság, rugalmasság és öletszerűség szempontjából alul maradtak a feltörő fiatalokkal szemben. Nem változtat ezen a szomorú megállapításon az, hogy a „nagyok”, amikor észbeli tudásuknak tüdejük nem engedelmekedtek, kabarázni kezdtek, majd egyenként elhagyták a pályát. A sportserültlen tunyaságban eltöltött téli hónapok meddősége megboszlalta magát, s győzött a ruganyos fiatalság ambiciózus munkabírása. Ez a szomorú tény nem annyira a játékosok, mint inkább az egyetek vezetőségének a lelkét terheli, de a leggyorsabb orvoslás a játékosok feladatát képezi. Egyetlen orvosság a naponkénti kiadós futótréning, mert enélkül Becskereknek vagy bárhol másutt váratlanul kellemetlen meglepetések érhetik a jónak ismert noviszadi válogatottat.

Üdvözlét Prágából. Kaptuk az alábbi levelet: Üdvözlöm összes noviszadi sportbarátomat és ismerőseimet. Holnap játszunk a Szláviával a serlegért. A tura végzetével (március 8-10) végleg visszatérek Novisadra. Szívélyes üdvözléssel: Ábrahám Jenő (Szárász).

A csütörtöki sportelődás. A mindjobban népszerűvé váló csütörtöki sportestét ezen a héten dr. Hadzsi Koszta és Simonyi Sándor előadása tölti ki. Dr. Hadzsi a FIFA szervezetéről és feladatáról tart előadást. Az előadás iránt nagy az érdeklődés, mert ez a téma a zagrebi bíróvizsgáztatóknak vesszőparipája. Hadzsi dr. előadását Simonyi néhány offsidek magyarázata követi. Az előadással kapcsolatosan megbeszéljük a 14-iki beogradi bíró vizsgára való jelentkezés és előkészületek módjait.

Salamon és Fehér bírójelöltek mutatkoztak be a vasárnapi mérkőzéseken. A két bíró nagy igyekezettel dolgozott, de Salamon a labda követésében nem volt eléggé gyors. Mindketten gyengék az ugynevezett finom offsidek megítélésében. Főbenjáró hibát nem követtek el, de sokszor kell még bíráskodniok, hogy a szigorú kritika aprólékoságát kiállják.

A 8-iki birkózóversenyt nagy érdeklődés előzi meg. A Juda Makkabi kiváló birkózóárdája jócsengésűvé tette Novisadot a birkózók világában. A Subotican dicsőségesen szereplő noviszadiak biztos ígéretet kaptak arra, hogy a 75 subotici rekordmezőny legjobbjai mindannyian eljönnek Novisadra. Negyvenöt—ötven indulóra van kilátás.

— Szineloadás. A Beltéri Kath. Körben március hó közepén a B.K. Kör színpadán bemutatásra kerül Eufemia von Adlersfeld Ballestrene humoros regénye után rendezett négy felvonásos vigjáték: Fuchsék tanulmányuton. A rendkívül kacagtató szindarab összefüggésben áll a Penzió Csendeslak meséjével, illetőleg annak folytatásos része.

— Az Orjuna mulatsága. Március 8-án este 8 órakor tartja meg szezonzáró mulatságát az Orjuna az American Bar helyiségeiben. A termet ez alkalomra beográdi művészek fogják izlésesen feldiszníteni. Az est műsorán a legjobb beográdi és noviszádi művészek fognak fellépni.

Minden méretű és minőségű
SZÖNYVEGEK
gazdagon felszerelt raktára:
Hemler Péter Utódainál, Novisad.

Tőzsde

Zürich, március 3. Beograd 8:35, Newyork 520'15, London 2477—, Páris 26'30, Milano 20'81, Prága 15'455 Bécs 0'00734 Budapest 0'007175 Szófia 377'50, Bukarest 2'55, Szalóniki 8'325, Berlin 123'875, Brüsszel 26'05, Amsterdam 208'55.

Beograd, márc. 3. Páris 322'50, London 297—, Newyork 62'40, Prága 184—, Genf 1195—, Milano 253—, Amsterdam 25'10, Berlin 14'95, Szalóniki 102, Bukarest 30'50, Bécs 0'0879, Budapest 0'0869, Brüsszel 25.

Zagreb, március 3. Páris 322—, Bécs 0'0884, Budapest 0'0865, London 297'50, Newyork 63, Zürich 1200, Amsterdam 25—, Berlin 14'92, Milano 253'20, Prága 185—, Szófia 46, Bukarest 31—.

Novisadi terménytőzsde

1925 március 3

(Hivatalos jegyzések)

Buza bácskai 75—76 kg-os 2 százalékos kötés 460—465 (200 mm), bánáti 75—76 kg-os 2—3 százalékos Senta paritás kötés 465 (300 mm).

Árpa: bácskai 61—62 kg-os kötés 320 (100 mm).

Tengeri bácskai kötés 190—195 (650 mm), bácskai március—áprilisra duplikát kassza kötés 210 (200 mm), bácskai Kelebija paritás kötés 200 (600 mm), bácskai márciusra 100 százalékos kassza kötés 195 (200 mm), boszniai Bresco paritás duplikát kassza kötés 195 (300 mm), boszniai április—májusra duplikát kassza kötés 217'50 (500 mm), bánáti májusra hajó (Tisza) kötés 225 (3500 mm), szerémi duplikát kassza kötés 195 (100 mm).

Buzaliszít bácskai 2. számú főzöliszít kötés 590 (100 mm).

Irányzat: változatlan.

Novisadi értéktőzsde

1925. március 3

Hivatalos jegyzések.

Állami kölcsönkötvények: 1921. évi 7 százalékos beruházási kölcsön, kereslet 66—, kínálat 68'50, kötés — 4 százalékos kölcsön Bosznia-Hercegovina agrárviszonyainak rendezésére kereslet 25—, kínálat —.

Állami sorsjegyek: 2 és fél százalékos állami hadikártérítési sorsjegy kereslet 156'25, kínálat 156'50, kötés —, 1888. évi nyereség sorsjegy (Dohány-sorsjegy) kereslet —, kínálat —, 2 százalékos sorsjegy-kölcsön új szelvényekkel kereslet —, kínálat —.

Részvények: Városi jódosgyógyfürdő és ásványvíz r.-t. kereslet —, kínálat 90.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralebékban levő előfizetőinket és viszontelárúsítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postáival utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel.

„Délbácska“ kiadóhivatala.

Szerkesztői üzenet

„Magyar.“ Legutóbbi szerkesztői üzenetünk, ugylátszik, elkerülte figyelmét. Az akkor beküldött verse formahibák miatt, a ma beérkezett pedig tartalma miatt nem közölhető.

Szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA“ lapkiadóvállalata

Apró hirdetések.

FŐZNI TUDÓ minden es leány felvétetik.
Cím megtudható e lap kiadóhivatalában.

KÜLÖNBEJÁRATU BUTOROZOTT SZOBA
feltétlen tiszta, azonnal kiadó Zrinyi Péter ul. 14. 1—1

HIRDETÉSEK

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik a minket ért sulyos csapásban, felejtethetetlen jó apánk

id. BECK FERENCZ

elhunyta alkalmával fájdalomkban és bánatunkban osztozva, koszoru, virágadomány és részvényt nyilatvántásaikkal felkerestek, ezuton fejezzük ki hálás köszönetünket.

Különös köszönettel adóznunk a temetési szertartást végző fötisztelendő papságnak és a testületileg megjelent 1. Novisadi Építészeti Munkássegyletnek.

Novisad, 1925. március 3.

A gyászoló család.

Csónak

száritott tölgyfából készült, könnyű, 4—5 személyre, egy kormány és 2 vágóvezővel eladó. Megtekinthető a Strandon

Kovács bácsinál,

ki egyuttal bővebb felvilágosítást ad.

377—1—2

KRAMPIL GÉP

(Krampel-Maschine) hozzátartozó részekkel kárpitosok részére teljesen jó állapotban eladó.

Közelebbit M. KLEIN-nél Novisad, 374 Dunavska ul. 7. 1—2

Kezdő irodaerő

pénztárnoknak

keresek.

Eckstein Simon

pálinka és bornagykereskedés

382 Novisad. 1—1

Megvételre keresünk egy Hoffner curier cséplőgarnitúrát

1912—1914. évi gyártmányut, esetleg 8 H. P. láncos.

Takács és Klir gépműhely és fémtöbde Novisad, Jovan Aranyieva 8.

Mérnökök és építészek részére alkalmas
Másoló (copier) rama

70×90 cm. nagyságban, vastag filsbetéttel, 7 mm. üveglappal, azonnal eladó. Bővebbet a kiadóban.

NAGYFEJŐ

NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyomda, himzőterem és gombáthuzás. Legújabb függöny, stor s fehérnemű minták

A magyar földműves és gazdasági altisztek nélkülözhetetlen tanácsadója a

KISGAZDA

Megjelenik köthetenként egyszer, mint A SZIV UJSÁG gazdasági melléklete. Előfizetési ára A SZIV UJSÁG hetenként megjelenő kat. hitbuzgalmi lappal együtt egész évre: 66 dinár, félévre 33 dinár.

Megrendelhető a

Szent Antal Nyomdavállalatnál Szubotica, Harambašićeva ul. 5.

OGLAS.

Gradski Savet raspisuje ofertualnu licitaciju za prodaju zida br. 10, 16, 18, zgrade B, V, G, D, E, Ž, Z, I, J u Mostobranu (Brukšancu.)

Oni, koji nameravaju pismene ponude dati, mogu ustove videti u gr. gradjevinskom odeljku (gr. kuća 2 kat. vrata br. 36.) svaki ponedeljak, sreda, petak od 12—14 sati.

Pozivam preduzimače, da svoje ponude do 12. marta 1925. god. 14. sati gr. Savetu predadu.

Nudioci imaju pre početka Ofertualne licitacije položiti kauciju od 10% ponudene svote u Gradsku blagajnu i priznanicu priložiti ponudi.

Iz sednice Saveta grada Novog Sada, držane 21. februara 1925.

Broj: 4536.

Jovan Lakić

adm. 1925.

v. d. gradskog načelnika.

FOJT kalaplestő intézet
FOJT NOVI SAD,
Njegoševa ul. (voit Andrássy u.) 9.
Viszont eladók
forduljanak bizalommal cégemhez

Lovački Dom mellett, Futaki-uton

egy hold föld

bérbe kiadó. A föltételek a Rom. Kath. Plébánia Hivatalban megtudhatók. 1—2

Beck János

papirkereskedése és könyvkötészete

NOVI SAD, Futaki ut 94.

Állandó nagy választék képeslap újdonságokban.

Nagy raktár divatos, modern levélpapírokban.

Iskolacikkek, író- és rajzszerek, képeslap albumok, emlékkönyvek a legolcsóbb áron.

Géperőre berendezett modern könyvkötészet

A LÉH JAKAB-féle JUBILATE DEO (ZENGJETER ISTENNEK)

imádságos- és énekeskönyv újabb, szebb és bővített (VI.) kiadásban újra megjelent. Ezen könyv — gazdag tartalmánál fogva — 28 év alatt mindenfelé elterjedt. Ugy az iskolai növendékek, mint pedig a felnőttek előtt ez a legkedveltebb imádságos- és énekeskönyv. E könyv tartalmazza az összes szükséges imákat és letenyéket és 234 szébbnél-szebb éneket, mely énekek a legkedveltebbek és azért a legelterjedtebbek. Mostani külső kiállítás az eddigieknél sokkal kiválóbb. Kissé nagyobb; papírja finomabb, kötése szebb és erősebb. Ára félvászonkötésben 18 dinár. Minden 10 példány után 1 tiszteletpéldány jár. Kapható a kiadónál:

ÁBRAHÁM JÁNOS

könyv- és papirkereskedésben Novisad, Kralj Petar ulica 30. szám, ahol egyéb iskolai és irodai szerek is kaphatók.

Figyelem! Vadászok! Figyelem!

Mielőtt fegyvert vagy bármilyen e szakmába eső árut akar venni, vagy javítást eszközölni, forduljon teljes bizalommal

IRSAY JÓZSEF

puskaműveshez, Petrovaradin, Filipovič ulica 23. szám (a posta mellett.)

Nagy raktár mindenféle fegyver és revolverekben. — Elvállal mindenféle javítást, ugymint: új cső és távcső szereléseket, új agy készítését, barnítást, márványozást jótállás mellett. Vadásztársaság tagjainak nagy árengedmény, ugy áruban, mint javításokban. — Királyi löporeladás!